

PWYLLGOR CRAFFU BYW'N IACH A GOFAL CYMDEITHASOL

Cofnodion cyfarfod Hybrid a gynhaliwyd ar 6 Chwefror, 2024.

Mae'r Agenda ar gael [yma](#).

Mae recordiad y cyfarfod ar gael [yma](#).

Yn Bresennol: Y Cynghorydd J.E. Charles (Cadeirydd); Cynghorydd N.C. Thomas (Is-Gadeirydd); Cynghorwyr G. Ball, C.A. Cave, A.M. Collins, R. Fisher, E.J. Goodjohn, J. Lynch-Wilson a J.M. Norman

Hefyd yn bresennol: Cynghorwyr L. Burnett (Arweinydd Gweithredol ac Aelod Cabinet dros Berfformiad ac Adnoddau), E. Goodjohn, H.C. Hamilton, W.A. Hennessy, G. John (Aelod Cabinet dros Hamdden, Chwaraeon a Lles), Dr. I.J. Johnson ac E. Williams (Aelod Cabinet dros Ofal Cymdeithasol ac Iechyd).

778 CYHOEDDIAD –

Cyn cychwyn busnes y Pwyllgor, darllenodd y Cadeirydd y datganiad a ganlyn: "A gaf i atgoffa pawb sy'n bresennol y bydd y cyfarfod yn cael ei ffrydio'n fyw yn ogystal â'i recordio trwy'r rhyngwyd ac mae'r recordiad hwn wedi'i archifo i'w weld yn y dyfodol".

779 YMDDIHEURIADAU AM ABSENOLDEB –

Derbyniwyd y rhain gan Gynghorwyr I. Buckley, M. Cowpe a C. Stallard.

780 COFNODION –

ARGYMHELLWYD – CYMERADWYO cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 9 Ionawr, 2024 fel cofnod cywir.

781 DATGANIADAU BUDDIANT –

Ni dderbyniwyd unrhyw ddatganiadau buddiant.

782 DIWEDDARIAD CHWE MIS: BWRDD IECHYD PRIFYSGOL CAERDYDD A'R FRO – GWASANAETHAU PLANT, POBL IFANC AC IECHYD TEULUOL -

Nid oedd cydweithwyr o'r Bwrdd Iechyd Prifysgol yn gallu bod yn bresennol yn y cyfarfod oherwydd blaenoriaethau/ymrwymadau oedd yn gwrthdaro, ac roeddent wedi anfon eu hymddiheuriadau cyn y cyfarfod. Felly, ni chafodd yr eitem ei hystyried gan y Pwyllgor.

783 CYTUNDEB RHEOLI HAMDDEN – ADRODDIAD PERFFORMIAD BLWYDDYN 11 (CAT) –

Cyflwynodd Rheolwr Gweithredol Gwasanaethau Cymdogaeth, Byw'n Iach a Pherfformiad yr adroddiad, a'i ddiben oedd rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf am berfformiad y Contract Rheoli Hamdden mewn perthynas â'i unfed flwyddyn ar ddeg (1 Awst 2022 i 31 Gorffennaf 2023) a'r cyntaf o'r estyniad contract y cytunwyd arno hyd at 2030, yn dilyn ymweliadau safle a gynigiwyd i'r Pwyllgor â phob un o'r pedair canolfan hamdden ym Mro Morgannwg.

Roedd angen i Legacy Leisure, contractwr rheoli Hamdden y Cyngor, lunio adroddiad blynyddol yn manylu ar berfformiad, gwelliannau i wasanaethau ac unrhyw faterion gweithredu. Cyflwynwyd yr adroddiad (Atodiad A) i'r Pwyllgor er mwyn rhoi cyfle i asesu perfformiad y Contract Rheoli Hamdden dros y 12 mis blaenorol.

Amlygodd y Rheolwr Gweithredol, gyda chefnogaeth y Rheolwr Contractau Ardal allanol ar gyfer Legacy Leisure, nifer o lwyddiannau dros y flwyddyn ddiwethaf wrth i'r gwasanaeth adfer wedi pandemig cenedlaethol Covid-19. Roedd y rhain yn cynnwys cynnydd sylweddol mewn defnydd o gymharu â'r llynedd, adnewyddu cyfleusterau allweddol yn y Canolfannau Hamdden a gweithredu'r Strategaeth Cymunedau Actif newydd.

Nododd yr adroddiad hefyd gamau pellach a gymerwyd mewn ymateb i'r gwaith a wnaed gan Archwilio Cymru ar yr Egwyddor Datblygu Cynaliadwy yn eu hadolygiad o Ddarpariaeth Hamdden ar Gontract Allanol ym mis Tachwedd 2020.

Wedi cyflwyno'r adroddiad, dywedodd y Rheolwr Gweithredol mai Cyngor Bro Morgannwg, yn dilyn ymarfer cymharu a gynhaliwyd yn 2023, oedd yr unig Awdurdod Lleol yng Nghymru o hyd a gynhyrchodd elw refeniw o'i wasanaethau hamdden. Yn ogystal, ychwanegodd y Rheolwr Contractau Ardal allanol fod hamdden yn parhau'n gynnyrch nad yw'n hanfodol ac felly roedd ymgysylltu â chwsmeriaid trwy ddewis ochr yn ochr ag ystyried costau/ymrwymadau dyddiol eraill. Roedd gwasanaethau hamdden hefyd yn dibynnu'n fawr ar gyfleustodau oedd yn dal ddwywaith y pris nag mewn blynyddoedd blaenorol er gwaethaf y gostyngiad bach diweddar.

Dechreuodd y Cadeirydd drafodaeth ar yr eitem drwy ddiolch i'r swyddogion a oedd yn bresennol am yr ymweliadau Pwyllgor diddorol ac addysgiadol a drefnwyd â phedair Canolfan Hamdden Bro Morgannwg. Yna canmolodd y Cadeirydd y gwelliannau fel y'u rhestrwyd yn Adroddiad Blynyddol Hamdden Legacy Leisure, fodd bynnag, awgrymodd y byddai ychwanegu dangosyddion perfformiad allweddol yn erbyn pob blwyddyn gontract yn fuddiol i fesur cynnydd yn erbyn gwelliannau a gynlluniwyd ac i fesur llwyddiant cynaliadwyedd ar gyfer datblygiadau. Mewn ymateb, rhannodd Rheolwr Gweithredol Gwasanaethau Cymdogaeth, Byw'n Iach a Pherfformiad ei rwystredigaeth nad oedd dangosyddion cenedlaethol y gellid eu defnyddio i ddangos y gwaith yr oedd y Cyngor a Legacy Leisure wedi gallu ei wneud, fodd bynnag, fel rhan o'r drafodaeth ddiweddar ar estyn y contract, roedd Cyngor Bro Morgannwg wedi cyflwyno dangosyddion perfformiad lleol, mewn partneriaeth â Legacy Leisure, a fyddai'n cael eu hadrodd mewn adroddiadau yn y dyfodol i'r Pwyllgor.

Yna adleisiodd yr Is-gadeirydd sylwadau'r Cadeirydd ynghylch derbyn adroddiad cadarnhaol a phartneriaeth weithio lwyddiannus gyda Legacy Leisure yn ogystal â'r ffaith ei bod yn galonogol clywed am y cynnydd yn nifer y cwsmeriaid yn dilyn y pandemig cenedlaethol. Yna cyfeiriodd yr Is-gadeirydd at adroddiadau yn y cyfryngau lleol mewn perthynas â phresenoldeb teledu cylch cyfyng mewn ystafelloedd newid yn ardal Awdurdod Caerdydd a cheisiodd sicrwydd y swyddogion mewn perthynas â'r mater hwn ar gyfer Bro Morgannwg. Mewn ymateb, dywedodd y Rheolwr Contractau Ardal allanol nad oedd teledu cylch cyfyng yn bresennol mewn pentrefi newid yn unrhyw un o'r lleoliadau hamdden ym Mro Morgannwg. Nododd y Rheolwr fod modelau teledu cylch cyfyng ar waith o fewn Canolfannau Hamdden y tu allan i ardal Bro Morgannwg, ond nid oedd angen na chynllun ar hyn o bryd i weithredu teledu cylch cyfyng ym Mro Morgannwg.

Yna gofynnodd y Cadeirydd am y prif heriau i'r gwasanaeth wrth symud ymlaen ac felly'r amcanion allweddol a oedd yn gobeithio eu cyflawni. Mewn ymateb, dywedodd y Rheolwr Contractau Ardal allanol, fel elusen, fod gofyn i Legacy Leisure fwrw ei dargedau cyllidebol a bwrw'r targedau a osodwyd yn fewnol. Roedd y gwasanaeth yn dymuno gweld twf parhaus yn nifer y cwsmeriaid a oedd eisoes wedi'i gofnodi yn chwe mis cyntaf y cyfnod adrodd 12 mis nesaf ac felly'n gadarnhaol i'w weld. Roedd y gwasanaeth hefyd yn cael effaith gadarnhaol ar ei ddefnyddwyr mewn perthynas ag ymarfer corff a lles cyffredinol a oedd yn ddangosydd perfformiad allweddol ac yn hanfodol mewn perthynas â pherfformiad y gwasanaeth. Roedd gwaith yn mynd rhagddo i foderneiddio cyfleusterau hamdden ar draws Bro Morgannwg ac roedd gwelliannau i Ganolfan Gymorth Colcot yn ogystal â Chanolfan Hamdden Llanilltud Fawr wedi hen ddechrau ac ar y trywydd iawn i'w cwblhau yn y flwyddyn ariannol bresennol yn dilyn llwyddiant swyddogion y Cyngor wrth gael cyllid gan Chwaraeon Cymru. Roedd hefyd yn bwysig i'r gwasanaeth strategeiddio a gweithredu atebion mewn perthynas â'r rhwystrau a gyflwynwyd o ganlyniad i'r argyfwng costau byw a galluogi unigolion i barhau i ymgysylltu â gwasanaethau hamdden am y gwerth gorau posibl. Roedd y gwasanaeth yn parhau i weithio'n agos gyda chydweithwyr y Cyngor i ystyried datblygiadau partneriaeth yn y dyfodol a threfniadau newydd a allai fod o fudd i'r bartneriaeth.

Yna manteisiodd yr Aelod Cabinet dros Hamdden, Chwaraeon a Lles ar y cyfle i dynnu sylw at y ffaith, pe na bai'r Cyngor wedi ymrwymo i gontract partneriaeth gyda Legacy Leisure yn flaenorol, ei bod yn annhebygol y byddai gan y Cyngor bedair canolfan hamdden ar waith heddiw. Roedd gwasanaethau hamdden Cynghorau eraill yng Nghymru wedi dioddef yn sylweddol o ganlyniad i'r pandemig cenedlaethol ac felly roedd yn braf iawn gweld bod Bro Morgannwg yn gwneud yn dda o ran darpariaeth ac, fel Aelod Cabinet, roedd yn hapus iawn gyda sut roedd y bartneriaeth yn cael ei rheoli a'r cynnydd a oedd yn cael ei wneud.

Ar yr un pwnc sef cynnydd, gofynnodd yr Is-gadeirydd wedyn am ddiweddariad mewn perthynas â'r gwaith atgyweirio to a oedd ar y gweill yng Nghanolfan Hamdden Penarth. Dywedodd y Rheolwr Gweithredol fod ymweliad â'r Ganolfan wedi'i drefnu i'r Gweithgor Canolfannau Hamdden i roi'r wybodaeth ddiweddaraf iddo yn y dyfodol agos. Hyd y gwyddai, roedd gwaith yn cael ei wneud fel yr oedd wedi'i drefnu, ond roedd disgwyl diweddariad manylach gan y contractwyr adeg y cyfarfod. Ychwanegodd y Swyddog fod cyfleusterau nofio o Ganolfan Hamdden Penarth wedi cael eu trosglwyddo'n llwyddiannus i Bwll Rhyngwladol Caerdydd ym Mae Caerdydd

a bod y gwaith gwella yng Nghanolfan Hamdden Penarth yn cael ei wneud mewn tri cham. Byddai ardal y gampfa yn cael ei throsglwyddo i'r brif neuadd yn fuan ar sail fyrdymor, a'r gobaith oedd y byddai'r tarfu byrhoedlog yn werth y manteision hirdymor wedi cwblhau.

I gloi, diolchodd y Cadeirydd i'r swyddogion am gyflwyno adroddiad cadarnhaol a diolchodd i'r swyddogion allanol am ymuno â'r cyfarfod.

Heb unrhyw sylwadau na chwestiynau pellach, mae'r Pwyllgor wedi hynny

ARGYMHELLWYD –

- (1) Nodi perfformiad y Contract Etifeddiaeth Hamdden ar gyfer Blwyddyn 11.
- (2) Bod adroddiad perfformiad Blwyddyn 12, ar gyfer y contract rheoli Hamdden, yn cael ei gyflwyno i'r Pwyllgor ddiwedd 2024.

Rhesymau dros yr argymhellion

- (1) Gan roi sylw i gynnwys yr adroddiad i ystyried perfformiad y contractwr yn ystod y cyfnod rhwng Awst 2022 a Gorffennaf 2023.
- (2) Sicrhau bod y Pwyllgor yn parhau i gael gwybod am gynnydd y Contract Rheoli Hamdden a rhoi cyfle i aelodau wneud sylwadau ar yr un peth.

784 STRATEGAETH GORFFORAETHOL ARFAETHEDIG AR GYFER PLANT SYDD ANGEN GOFAL A CHYMORTH 2024-28 (CGC) –

Cyflwynodd Pennaeth y Gwasanaethau Plant a Phobl Ifanc yr adroddiad, a'i ddiben oedd rhoi trosolwg i'r Pwyllgor o Strategaeth Gorfforaethol 2024-28 arfaethedig ar gyfer Plant Sydd Angen Gofal a Chymorth. Atodwyd y Strategaeth arfaethedig yn Atodiad 1 yr adroddiad a hi oedd trydedd Strategaeth Gorfforaethol Bro Morgannwg ar gyfer Plant sydd Angen Gofal a Chymorth.

Cymeradwywyd y Strategaeth dair blynedd gyntaf gan y Cabinet ym mis Hydref 2016, a nododd y Strategaeth dair blynedd gychwynnol newid sylweddol o ran cydnabod cyfrifoldebau'r Cyngor cyfan o ran galluogi plant sydd angen gofal a chymorth i gael y cymorth cywir ar yr adeg gywir i wella eu lles a'u hamddiffyn rhag niwed, ac alinio rolau nifer o gyfarwyddiaethau wrth gyflawni'r camau gweithredu cysylltiedig.

Gwnaeth yr ail Strategaeth adeiladu ar y sylfeini hynny ac adlewyrchu'n gadarnhaol y perthnasau traws-sector o fewn ei Chynllun Gweithredu. Parhaodd y drydedd Strategaeth â'r etifeddiaeth hon ar ôl cael ei datblygu mewn partneriaeth â phartneriaid allanol ym maes lechyd, yn y Trydydd Sector a thrwy ymgysylltu â phlant a phobl ifanc a'u teuluoedd a'u gofalwyr.

Nododd y Strategaeth arfaethedig sut, drwy ddefnyddio model integredig o wasanaethau, y byddai anghenion plant, pobl ifanc a'u teuluoedd yn cael eu bodloni, o fewn yr adnoddau a oedd ar gael i'r Cyngor a'i bartneriaid, yn ystod y cyfnod rhwng

2024 a 2028, a rhoddodd y Swyddog wybod i'r Pwyllgor am y pedwar amcan allweddol fel y nodwyd ar dudalen 16 y Strategaeth atodol.

Canmolodd y Cadeirydd a'r Is-gadeirydd yr adroddiad fel y'i cyflwynwyd ac roedd yr Is-gadeirydd yn falch o weld gwybodaeth yn y Strategaeth mewn perthynas â mesurau ataliol ac felly gofynnodd i'r Pennaeth Gwasanaeth beth oedd yr heriau mwyaf o ran ymyrraeth gynnar.

Mewn ymateb, dywedodd Pennaeth y Gwasanaethau Plant a Phobl Ifanc fod sawl her a dyna pam fod cymryd mesurau ataliol mor heriol. Er bod 'ar ffiniau gofal' yn diffinio'r pwynt lle roedd plant mewn perygl gwirioneddol o ddod yn blant a oedd yn derbyn gofal, roedd llawer iawn o bwyntiau cyn y cam hwnnw y dymunai'r Cyngor a'i bartneriaid gynnwys eu hunain ynddynt mewn ffordd effeithiol trwy weithio gyda'i gilydd. Roedd gwaith ataliol llwyddiannus yn dibynnu ar gael ymateb effeithiol gyda digon o adnoddau ar bob lefel. Fodd bynnag, roedd yr holl bartion a oedd yn rhan o gyflawni'r Strategaeth yn cydnabod pwysigrwydd a'r heriau a gyflwynwyd o ran y cyd-destun ariannol presennol, fodd bynnag, roeddent yn parhau i weithio ar y cyd ac yn greadigol.

Yna nododd y Cynghorydd Cave sylw a wnaed o fewn cyflwyniad y swyddog mewn perthynas â chyfarfod yn rheolaidd â'r holl bartneriaid i gefnogi'r gwaith o gyflawni'r Strategaeth ac felly gofynnodd pa mor rheolaidd oedd y cyfarfodydd ac a oedd y swyddogion yn gweithio o fewn amserlen benodol. Dywedodd y Pennaeth Gwasanaeth fod y Strategaeth yn ddogfen fyw ac felly'n cael ei hadolygu'n gyson. Roedd y cylch cyfarfod arferol bob chwech i wyth wythnos, fodd bynnag, ar adeg cynhyrchu Strategaeth ddrafft, cynhaliwyd cydweithio mwy aml. Byddai cyfarfodydd yn cael eu trefnu yn ôl yr angen, ond dim llai na chwech i wyth wythnos.

Fel cwestiwn atodol, gofynnodd y Cynghorydd Cave a oedd yr amserlen cyfarfod chwech i wyth wythnos yn galluogi dogfen y Strategaeth i barhau'n ddogfen weithredol fyw. Mewn ymateb, dywedodd y Pennaeth Gwasanaeth fod hynny'n gywir ond dywedodd hefyd fod angen amser i weithredu unrhyw amcanion a osodwyd o fewn y Strategaeth. Roedd hefyd yn bwysig nodi bod y partneriaid a oedd yn rhan o gyfarfodydd datblygu'r Strategaeth nid yn unig yn cyfarfod yn y cyfarfodydd hynny ond hefyd mewn sectorau eraill o'u gwaith a bod pob sector yn cael ei gynrychioli. Felly, roedd y Pennaeth Gwasanaeth yn gyfforddus gydag amllder y cyfarfodydd i'w cynnal.

Yna mynegodd y Cynghorydd Cave ddiddordeb mewn perthynas â'r ffaith, er bod partneriaid yn cael cyswllt rheolaidd â'i gilydd, eu bod yn dal i fod angen cyfarfodydd rheolaidd i gadw golwg ar ei gilydd a chadw golwg ar newidiadau mewn perthynas â'r Strategaeth. Mewn ymateb, dywedodd y Pennaeth Gwasanaeth fod y cyfarfodydd mewn perthynas â'r Strategaeth yn rhoi cyfle i ganolbwyntio'n benodol ar ddatblygu a gweithredu Cynllun Gweithredu cysylltiedig y Strategaeth.

I gloi, diolchodd y Cadeirydd i'r swyddogion am adroddiad rhagorol a nododd fod yr adroddiad yn adnodd gwerthfawr i'r holl Gynghorwyr.

Heb unrhyw sylwadau na chwestiynau pellach, mae'r Pwyllgor wedi hynny

ARGYMHELLWYD –

- (1) Nodi'r cynnydd a wnaed wrth ddatblygu Strategaeth Gorfforaethol a Chynllun Gweithredu pedair blynedd newydd ar gyfer Plant sydd angen Gofal a Chymorth.
- (2) Cymeradwyo'r Strategaeth arfaethedig a'r Cynllun Gweithredu cysylltiedig, fel y nodir yn Atodiad 1 yr adroddiad.

Rhesymau dros yr argymhellion

- (1) Gan roi ystyriaeth i gynnwys yr adroddiad i roi cyfleoedd i Aelodau gadw trosolwg o ddatblygiad strategol allweddol ar gyfer y Cyngor.
- (2) Sicrhau bod y Strategaeth yn cael ystyriaeth fanwl ac yn cael ei hysbysu gan yr aelodau cyn i unrhyw gymeradwyaeth ddilynol gan y Cabinet.

785 CYLLIDEB GYCHWYNNOL 2024/25 A CHYNLLUN ARIANNOL TYMOR CANOLIG 2024/25 I 2028/29 CYNIGION AR GYFER YMGYNGHORI (CYF) –

Cyflwynwyd y cyfeiriad o gyfarfod y Cabinet a gynhaliwyd ar 18 Ionawr 2024 gan Reolwr Gweithredol Cyfrifeg.

Rhoddodd yr adroddiad a'r sleidiau PowerPoint ategol a ddarparwyd gan y Swyddog sefyllfa ariannol wedi'i diweddarau i'r Pwyllgor yn dilyn Datganiad Hydref Llywodraeth y DU a Chyllideb Llywodraeth Cymru (LIC). Nododd yr adroddiad gyllideb arfaethedig y Cyngor ar gyfer 2024/25, gan gynnwys cynigion arbedion cychwynol a defnyddio cronfeydd wrth gefn i gyflawni cyllideb gytbwys ar gyfer 2024/25. O ran cyd-destun, yn yr adroddiad roedd crynodeb o'r egwyddorion a nodwyd yn y Strategaeth Ariannol a oedd wedi helpu i lunio'r cynigion.

Rhoddodd y Swyddog wybod i'r Pwyllgor am broses gyllidebol heriol a bod rhai o'r elfennau yr oedd Swyddogion Cyllid yn adrodd arnynt fel pwyntiau pwysau yn dod i'r amlwg yn y darlun cenedlaethol. Roedd y Penawdau Cyllideb Refeniw fel a ganlyn:

- Nododd adroddiad blaenorol mis Tachwedd y Pwysau Cost wedi'u haddasu o oddeutu £21m yn erbyn tua £38m o Bwysau Cost heb eu haddasu. Roedd gwaith wedi'i wneud i asesu'r gallu i liniaru pwysau cost nas dyfarnwyd. Roedd hyn yn cynnwys cyllido dim ond 75% o'r pwysau cyflog tybiedig ar gyfer 2024/25.
- Rhoddwyd blaenoriaeth i gyllid i Ofal Cymdeithasol, Ysgolion a Digartrefedd – gan liniaru materion a welwyd mewn Ysgolion yng nghyllideb 2023/24, twf o ran anghenion dysgu ychwanegol (ADY), twf yn nifer y plant a oedd yn derbyn gofal a chymhlethdod cynyddol, cymhlethdod a thwf cynyddol mewn Gofal Cymdeithasol Oedolion, twf mewn Digartrefedd, a phwysau chwyddiant.
- Roedd Setliad LIC fel y disgwyliwyd, dim ond 3.1%, a oedd yn wahaniaeth o tua £20k.
- Cynigiwyd cynnydd yn y Dreth Gyngor o 6.7% gan alluogi rhywfaint o ostyngiad mewn arbedion e.e. diogelwch ar gyfer gwasanaethau bysus â chymorth.

- Roedd y gofyniad arbedion o £7.8m yn lefel ddigynsail a chynigiwyd arbedion trwy ddulliau tactegol a thrawsffurfiol. Roedd lefel uwch o arbedion mewn gwasanaethau dewisol ac un arbediad bach mewn Ysgolion yn gysylltiedig â lleihau ynni.
- Roedd pwysau sylweddol yn y blynyddoedd i ddod hefyd, £9.4m 2025/26. Felly, roedd angen i'r Cyngor feddwl am yr angen i 'drawsnewid' ac roedd gwaith eisoes wedi'i wneud i ystyried sut y byddai angen i'r sefydliad edrych yn 2030 a sut y byddai'n cyrraedd yno.
- Cynigiwyd ffioedd a thaliadau ar ofyniad y mynegai prisiau defnyddwyr (MPD) o 6.7%.

Dechreuodd y Cynghorydd Cave drafod yr eitem drwy nodi ei bod yn gyfnod ariannol heriol iawn a mynegodd siom yn y ffaith bod LIC yn ymwybodol y byddai'r pwysau ariannol ychwanegol yn cael eu trosglwyddo i aelodau'r cyhoedd drwy gynnydd yn y Dreth Gyngor. Mewn ymateb, cytunodd yr Is-gadeirydd mewn perthynas â sylwadau'r Cynghorydd Cave bod ffigur setliad LIC ar gyfer y Cyngor yn is na'r disgwyl, ond nododd fod y Cynghorydd Cave hefyd yn ymwybodol nad oedd unrhyw gyllid ychwanegol wedi'i roi i unrhyw Awdurdod Lleol yng Nghymru o ganlyniad i arian a roddwyd i LIC gan Lywodraeth San Steffan.

Yna gofynnodd yr Is-gadeirydd i Gyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymdeithasol pa mor fodlon oedd y Cyngor o ran y Cyngor yn derbyn y gwasanaeth a'r gwerth am arian disgwyledig gan ddarparwyr gofal allanol yn y sector preifat. O ran sicrwydd, dywedodd y Cyfarwyddwr fod darparwyr yn y sector preifat yn cael eu harolygu gan Arolygiaeth Gofal Cymru i sicrhau safonau darparwyr gwasanaeth. Byddai'r Cyngor hefyd yn cynnal ei sicrwydd ansawdd ei hun ac ymweliadau gweithwyr cymdeithasol ac yn cwblhau cofnodion papur gweinyddol cysylltiedig. Byddai unrhyw bryderon a godwyd ynghylch darparwr allanol yn cael eu huwchgwyfeirio yn unol â'r broses a oedd ar waith a byddai unrhyw bryderon yn cael sylw gyda'r darparwr ar frys ac yn briodol yn seiliedig ar lefel y pryder. Ychwanegodd y Cyfarwyddwr nad oedd y Cyngor wedi sefydlu lefelau ffioedd eto mewn perthynas â darparwyr allanol, ond ei fod yn ymwybodol y byddai gan y Cyngor lai o gyllid nag y byddai'n dymuno ei dderbyn.

Yna siaradodd Arweinydd y Cyngor gerbron y Pwyllgor gan ddechrau drwy roi gwybod bod LIC wedi rhoi cyllid i Awdurdodau Lleol o fewn ei chyllideb o gymharu â'r rhai yn Lloegr, fodd bynnag, cydnabuwyd gan bawb fod y sefyllfa ariannol yn hynod o anodd. Byddai angen i'r Cyngor wneud arbedion tactegol yn ogystal â rhai trawsnewidiol ac roedd angen toriadau. Nid penderfyniadau anodd yn unig yr oedd angen i'r Cyngor eu gwneud, roedd rhai amhosibl hefyd oherwydd y cyfyngiadau ariannol. Yn ogystal, dywedodd yr Arweinydd y byddai Cyngor Bro Morgannwg yn parhau'n is na'r cyfartaledd cenedlaethol mewn perthynas â'r cynnydd arfaethedig yn y Dreth Gyngor ac y byddai'r Cyngor yn rheoli ei gyllid yn y ffordd fwyaf gofalus.

Yna rhoddodd yr Arweinydd enghraifft o arbedion a wnaed mewn perthynas â gwasanaethau bysus yn y fro wledig. Anghytunodd y Cynghorydd Cave â hyn a gofynnodd am esboniad ynghylch y term 'rheoli galw' fel y dyfynnwyd gan yr Arweinydd mewn cyfarfod Cabinet blaenorol. Mewn ymateb, dywedodd yr Arweinydd fod y term rheoli galw mewn perthynas â sut y byddai'r Cyngor yn ymyrryd yn gynnar er mwyn atal galw diangen a phwysau ar ei wasanaethau yn y

dyfodol tra'n parhau i ddarparu gwasanaethau hanfodol a galluogi unigolion i barhau i fyw mor annibynnol â phosibl.

Yn ogystal, dywedodd Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymdeithasol fod yr un cwestiwn gan y Cynghorydd Cave, mewn perthynas â'r term rheoli galw, wedi'i ofyn yng nghyfarfod y Gweithgor a'i fod yn ymadrodd a oedd yn cael ei ddefnyddio gan y Cyngor ers peth amser. Dywedodd y Cyfarwyddwr fod yr enghraifft arbedion a drafodwyd gan yr Arweinydd a'r Cynghorydd Cave yn un o lawer ac y gellid ystyried bod llawer o'r cynigion arbedion, fel y nodwyd yn yr adroddiad, yn cyfrannu at ddull y Cyngor o reoli galw. O ran cynigion arbedion, dywedodd y Cyfarwyddwr fod y Cyngor yn ystyried datblygu ei ddarpariaeth breswyl ei hun er mwyn lleihau costau a ysgwyddwyd drwy gartrefu unigolion a oedd angen cymorth y tu allan i ardal Bro Morgannwg. Unwaith eto, gellid categoreiddio'r enghraifft hon dan derm rheoli galw ymbarél.

Heb unrhyw sylwadau na chwestiynau pellach, mae'r Pwyllgor wedi hynny

ARGYMHELLWYD – Nodi cyfeirnod y Cabinet a'r adroddiad Cabinet atodedig.

Rheswm dros yr argymhelliad

Gan ystyried cynnwys cyfeiriad y Cabinet a'r adroddiad atodol ar y tybiaethau ariannu a gwariant diwygiedig, ynghyd â'r cynigion arbed drafft.

786 CYNIGION RHAGLEN GYFALAF DRAFFT 2024/25 I 2028/29 (CYF) –

Cyflwynwyd y cyfeiriad o gyfarfod y Cabinet a gynhaliwyd ar 18 Ionawr 2024 gan Reolwr Gweithredol Cyfrifeg.

Nododd yr adroddiad hefyd y Rhaglen Gyfalaf bum mlynedd bresennol ar gyfer y cyfnod rhwng 2024/25 a 2028/29 a'r Bidiau Cyfalaf a gyflwynwyd ar gyfer y cyfnod yn Atodiad 1 ac Atodiad 2 i'w hadolygu gan y Pwyllgor.

Roedd y Cyngor yn wynebu pwysau sylweddol mewn perthynas â chwyddiant prisiau a'r argyfwng costau byw a oedd wedi arwain at gynnydd yng nghostau deunyddiau a llafur. Roedd hyn wedi cael effaith ar y cynlluniau presennol a hefyd yr arian a oedd ar gael i gyllido cynlluniau newydd o fewn y Rhaglen Gyfalaf.

Dywedodd y Swyddog fod Bidiau Cyfalaf wedi cael eu hystyried gan Fwrdd Mewnwelediad ac Uwch Dîm Arwain y Cyngor ac, er mwyn gallu cyllido bidiau blaenoriaeth uchel a gyflwynwyd, cynhaliwyd adolygiad pellach o'r Rhaglen Gyfalaf.

Roedd y risgiau a oedd yn gysylltiedig â pheidio â symud ymlaen rhai o'r bidiau blaenoriaeth uchel yn sylweddol a byddai rhywfaint o gost cyfle yn gysylltiedig â nodi lefel y cyllid. Ystyriwyd y gallai'r risg a oedd yn gysylltiedig â pheidio â nodi cyllid fod yn fwy sylweddol na'r risg a oedd yn gysylltiedig â rhai cynlluniau cost uchel o fewn y Rhaglen nad oedd y Cyngor yn gallu eu datblygu ar hyn o bryd.

I gloi, rhoddodd y Swyddog wybod i'r Pwyllgor am Gynlluniau y cynigiwyd eu dileu o'r Rhaglen Gyfalaf, gan nodi bod y bid mewn perthynas ag Adeiladu Llan-faes yn cael

ei ychwanegu eto ar gyfer y cynigion terfynol. Roedd y bidiau a gynigiwyd i'w hariannu a oedd yn berthnasol i gylch gwaith y Pwyllgor Craffu fel a ganlyn:

- Atgyweirio ac Adnewyddu Drysau Tân ar draws y Cartrefi Preswyl,
- Cartref Preswyl Tŷ Dyfan - Gwaith Adnewyddu Boeler,
- Cartref Preswyl Porthceri - Gwaith Adnewyddu Boeler,
- Canolfan Hamdden Penarth – Ffenestri Lefel Uchel a Chladin, Cam 2.

Heb unrhyw sylwadau na chwestiynau wedi'u codi, mae'r Pwyllgor wedi hynny

ARGYMHELLWYD – Nodi cyfeirnod y Cabinet a'r adroddiad Cabinet atodedig.

Rheswm dros yr argymhellion

Gan ystyried cynnwys cyfeirnod y Cabinet a'r adroddiad atodol ar Gynigion Drafft y Rhaglen Gyfalaf ar gyfer 2024/25 i 2028/29.

787 MATER OEDD Y CADEIRYDD YN PENDERFYNU YN FRYS –

PENDERFYNWYD – Y dylid ystyried y mater canlynol yr oedd y Cadeirydd wedi penderfynu ei fod yn fater brys am y rheswm a roddwyd o dan bennawd y cofnodion.

788 COFNODION CYFARFOD GWEITHGOR Y GYLLIDEB -

(Ar frys oherwydd bod angen ei gwneud yn ofynnol i'r Pwyllgor Craffu ei ystyried yn unol ag amserlenni sy'n berthnasol i broses ymgynghori a chymeradwyo Cyllideb 2024/25 y Cyngor a'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig)

Cyflwynwyd cofnodion cyfarfod Gweithgor y Gyllideb a gynhaliwyd ar 24 Ionawr 2024 gan Gadeirydd y Pwyllgor a ddywedodd fod y cyfarfod yn werthfawr iawn i'r Cynghorwyr a oedd yn bresennol ac felly ystyriwyd ei fod yn werth chweil.

Yna cynigiodd Is-gadeirydd y Pwyllgor ddiwygiad i Argymhelliad (4) lle byddai amllder cyfarfodydd gweithgor arfaethedig y Gyllideb yn cael ei ddiwygio o sail chwarterol i sail bob chwe mis. Y rhesymeg mewn perthynas â'r diwygiad oedd galluogi digon o amser i weithredu unrhyw gynnydd a fyddai felly'n amlwg i'r Gweithgor mewn cyfarfodydd dilynol.

Cefnogodd y Cynghorydd Norman ddiwygiad yr Is-gadeirydd a chytunodd y byddai cyfarfod bob chwarter yn amserlen rhy gul. Nododd y Cynghorydd Norman hefyd fod mwy o swyddogion yn bresennol yn y cyfarfod nag Aelodau Etholedig ac y byddai'n well i swyddogion dreulio mwy o amser mewn manau eraill yn hytrach na mynychu cyfarfod i egluro eu hymdrechion.

Cydnabu'r Cynghorydd Cave na chytunwyd ar amserlen ar gyfer cyfarfodydd y Gweithgor yn y cyfarfod ei hun, ond dywedodd y byddai cyfarfodydd bob chwe mis, yn ei farn ef, yn rhy anaml gan fod angen ymdrechion arloesol ar y Cyngor i symud a datblygu'n eithaf cyflym.

Cefnogodd y Cynghorydd Fisher sylwadau'r Cynghorydd Cave mewn perthynas â chyfarfodydd chwarterol a nododd mai diben cael y cyfarfod cyntaf oedd peidio â dwyn swyddogion i gyfrif ond yn hytrach geisio eglurhad.

Gydag anghytuno ymhlith y Pwyllgor, galwodd y Cadeirydd am bleidlais o ran y diwygiad fel y cynigiwyd gan Is-gadeirydd y Pwyllgor mewn perthynas ag Argymhelliad (4), ac yn dilyn hynny, cafodd y diwygiad ei basio.

I gloi, dywedodd y Swyddog Gwasanaethau Democrataidd a Chraffu, yng ngoleuni'r argymhellion y cytunwyd arnynt, y byddai'n briodol anfon cofnodion cyfarfod y Gweithgor i'r Cabinet i'w hystyried. Cytunodd y Pwyllgor ar ychwanegiad at Argymhelliad (1) i'r cofnodion gael eu cyfeirio at y Cabinet i'w hystyried.

Heb unrhyw sylwadau na chwestiynau pellach, mae'r Pwyllgor wedi hynny

ARGYMHELLWYD –

- (1) Bod cofnodion cyfarfod y gweithgor cyllideb ar 24 Ionawr 2024 yn cael eu nodi a'u cyfeirio at y Cabinet i'w hystyried.
- (2) Bod llyfryn neu daflen addysgiadol yn amlinellu'r hyn y mae'r cyngor ac eraill yn ei gynnig o ran cymorth a chefnogaeth yn cael ei gynhyrchu gan y Cyngor.
- (3) BOD Diwrnod Arloesedd yn cael ei drefnu a'i gynnal gan Gyngor Bro Morgannwg.
- (4) Bod Gweithgor Cyllideb Pwyllgor Craffu Byw'n Iach a Gofal Cymdeithasol yn cael ei sefydlu i gyfarfod bob chwe mis.

Rhesymau dros yr argymhellion

- (1) Gan ystyried y trafodaethau a gynhaliwyd yng nghyfarfod y gweithgor a hysbysu'r Pwyllgor Craffu Byw'n Iach a Gofal Cymdeithasol ehangach a'r Cabinet.
- (2) Cefnogi aelodau etholedig wrth ymdrin ag ymholiadau a dderbynnir gan berthnasau unigolion oedrannus sydd angen cymorth.
- (3) Gwahodd sefydliadau allanol sy'n gwneud datblygiadau mewn technoleg ac offer, y gellir eu defnyddio i gefnogi gwasanaethau gofal, i gyfarfod ar y cyd i ehangu gwybodaeth y Cyngor o'r gwasanaethau allanol a'r arbenigedd sydd ar gael.
- (4) Darparu cyfleoedd pellach a mwy rheolaidd i aelodau dethol o'r Pwyllgor Craffu Byw'n Iach a Gofal Cymdeithasol gael mewnwelediad a dealltwriaeth ychwanegol o'r gwariant sylweddol a chynyddol ar gyfer y Gyfarwyddiaeth Gwasanaethau Cymdeithasol, arbedion a nodwyd, yn ogystal â chyfleoedd trawsnewid yn y dyfodol ar gyfer Aelodau i graffu'n well ar wariant yn y dyfodol, gan nodi y dylid cyfeirio unrhyw faterion / argymhellion yn ôl i'r Pwyllgor i'w hystyried.